

EFOP-2.2.0-16-2016- 000008

AEEK

Állami Egészségügyi Ellátó Központ

Pszichiátriai és addiktológiai gondozóhálózat fejlesztése

Internet és telemedicina a pszichiátriai betegek gondozásában

Orvosi továbbképzés tananyaga

Szerző:

Dr. Farkas Kinga

Dr. Harangozó Judit

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Telemedicina definíció

- A telemedicina **összefoglalóan** azt a folyamatot jelöli, melynek során a **fizikai távolságot technológiai** eszközök segítségével **áthidalva** nyújtunk egészségügyi ellátást, leggyakrabban **videokonferencia** módszerrel.
- A **telepszichiátria** a telemedicina ága
 - számos szolgáltatás
 - **pszichiátriai vizsgálat,**
 - **pszichoterápia** (egyéni-, csoport-, családterápia),
 - **pszichoedukáció** vagy
 - a gyógyszeres terápia **menedzselése.**

Alkalmazási lehetőségek

- **direct interakció** páciens és a szakember között.
- **konzultációs pszichiátriai szolgáltatás** → alapellátás (pl. háziorvos)
- **élő és interaktív kommunikáció**
- egészségügyi **információ tárolását** is (képek, videók stb.)
- **távoli helyre** is továbbíthatók (képzések során, szupervízió stb.)
- Van példa telekonferencia formájában zajló **Bálint-csoportok** működésére is (pl. Ausztrália ritkán lakott területein magányosan és elszigetelten dolgozó segítő szakemberek számára.)

Klasszikus

1. Pszichiátriai vizsgálat
2. Pszichoterápia
3. Terápia követése

Előnyök I.

- **kényelmesebb**, könnyen **hozzáférhető** ;
- Segíti az **elérést földrajzi** okokból nehezebben jutnának hozzá;
- A segítség közvetlenül a páciens **lakóhelyén** is elérhető;
- A viselkedést célzó terápiás beavatkozások és az alapellátás **integrálása** segítségével **jobb kimenetelhez** vezet ;
- **Csökkenti a sürgősségi osztályok** és orvosi ügyelet felkeresésének gyakoriságát ;
- **Csökkenti a várólistát**, az ellátás egyéb okok miatti **halasztását**
- Javítja a **közösségi ellátást** és az állapot **követésének** lehetőségeit és minőségét;
- **Csökkenti a túlórákat**, pl gyermekjóléti/családsegítő vagy egyéb a pácienseket **(távoli)** otthonukban történő felkeresését igénylő munkakörben dolgozók számára.

Előnyök II.

- Csökkenti a **közlekedési nehézségekből** származó **akadályokat** (tömegközlekedés hiánya, vagy hosszú vezetést igénylő távolság)
- Csökkenti a **stigmatizáció** miatti gátló faktorokat
- Néhány ember kifejezettebben könnyebben ellazul és **könnyebben megnyílik**, ha a saját megszokott, **otthoni** környezetében
- Ahogy a **videokommunikáció** a **mindennapi életünk** egyre természetesebb **részévé** válik, ez a probléma feltehetően tovább csökken.
- A telepszichiátria segítségével pszichiáterek **több távol élő páciens kezelését** tudják végezni.
- Bár a telepszichiátria hátránya, hogy a kezelő és a páciens nem egy helyiségben tartózkodik, ugyanakkor számos páciens esetében éppen ez **növeli a biztonság- és intimitás érzését.**

A hatékonyság evidenciái I.

- Telepszichiátriai eljárásokkal való **elégedettség**
 - páciensek
 - pszichiáterek
 - mentális betegek ellátásban részt vevő egyéb szakemberek körében **magas**.
- A telepszichiátria
 - diagnosztika pontossága,
 - terápiás hatékonysága,
 - az ellátás minősége és
 - betegek elégedettsége tekintetében **egyenértékű a személyes vizitekkel**.
 - hasonló mértékben **bizalmatkeltnék** és **diszkrétnek** tartják

A hatékonyság evidenciái II.

- A kutatások minden **korcsoportban** jó tapasztalatokról számoltak be.
 - Gyerekek,
 - serdülők és
 - felőttek esetében is megfelelőek voltak a gyógyszeres és pszichoterápiás beavatkozások is.
- **Preferáltabb módszer**
 - pl. autizmus spektrum zavarral élő,
 - súlyos szorongásos zavarban szenvedő vagy
 - mozgásukban korlátozott személyek.

Kifejezetten hatékonynak találták a telepszichiátriai eljárásokat **PTSD**, **depresszió** és **ADHD** esetében.

Egyéb lehetőségek

1. Pszichoedukáció
2. Kommunikáció
3. Önsegítő csoportok
4. Közösségi média
5. Terápiás alkalmazások okostelefonon
 - a. fiziológiai paraméterek monitorozása
 - b. aktivitás (sport, lépésszámláló, gps)
 - c. diéta napló
 - d. alvásciklus követése
 - e. CBT applikáció
6. Időpontfoglalás, naptár

Internetes tartalmak könnyű elérhetőségének kockázatai I.

- részben kifejezetten hasznos
 - információk intézményekről,
 - juttatásokról,
 - jogokról,
 - segítő közösségekről,
 - edukáció anyag a betegségekről stb.
- káros is lehet
 - fals információk,
 - összeesküvés elméletek,
 - betegség fenntartását támogató oldalak
 - proAna,
 - proMia oldalak,
 - öngyilkosságra buzdító tartalmak stb.

Internetes tartalmak könnyű elérhetőségének kockázatai II.

Szakember feladata

- feltérképezése, hogy a páciens milyen forrásból tájékozódik
- tájékoztatás,
- hiteles források megjelölése számukra.

Lehetséges alkalmazási területek I.

Magánpraxisban - Magyarországon leginkább ez a lehetőség elérhető

- járóbeteg ellátásban,
- kórházakban,
- fejlesztő központokban,
- iskolákban,
- idősek otthonában vagy akár a
- hadsereg egészségügyi ellátása során.

Számos magán szolgáltató, vagy cég rendelkezik ilyen szolgáltatási formával, amely egyszeri vagy akár rendszeres módja is lehet a viziteknek.

- előjegyezhetnek időpontot pszichiáterrel vagy terapeutával
- egyéni videobeszélgetésre.

Lehetséges alkalmazási területek II.

A páciensek

- előre kell terveznie és fel kell készülnie a találkozásra,
- a releváns kérdéseit előre összegyűjtse,
- praktikus dolgokat meg tudják vitatni.

A telepszichiátria segíthet pszichiáter **konzultánst nem** alkalmazó **sürgősségi ellátóhelyeken**,

ápolási otthonokban az esetleges **sürgős esetek, krízisek ellátásában** is.

Korlátok

- **Költség, finanszírozás szabályozása nem kidolgozott**

AZ USA-ban számos államban az egészségügyi biztosítás tartalmaz, vagy tartalmazhat telemedicina igénybevételére is fedezetet.

Magyarországon jelenleg az állami ellátásban nem elterjedt módszer, magánegészségügyben pl. pszichoterápiás kezelések esetében ugyanakkor egyre inkább terjed az alkalmazása.

- **Internetelérhetőség szükséges**

- **Eszközhaználathoz szükséges készség, technikai ismeretek**

Definíció és szakkifejezések

Az **Amerikai Pszichiátriai Társaság** a telepszichiátriát támogató álláspontot képvisel, lehetőséget látva a mentális egészségügyi ellátás szélesítésében. Ennek megfelelően etikai szabályozás, terminológiai tisztázás is szükséges, 2015-ben ezzel kapcsolatban állásfoglalást is közöltek. A következő fogalmak kerültek meghatározásra.

- Adattárolás és továbbítás;
- Távoli site;
- Elektronikus egészségügyi dokumentáció;
- e-Recept;
- Egészségügyi adatok biztonsági szabályai;
- Származási site/helyszín (páciens lakóhelye);
- Telekonferencia;
- Szinkron (online videobeszélgetés);
- Teleegészség;
- Telemedicina;
- Videokonferencia;
- Telekonzultáció;

Példák - mResist

Európai Unió Horizon 2020 Kutatási és Fejlesztési programja

A terápia rezisztens szkizofrénia **együtműködésének**, **tüneti kontrolljának** és az **egészséges életmód** kialakításának kérdése, a technikai eszközök **páciensekkel együtműködve történő fejlesztése** mindennapi **eszközviselés tolerálhatóságának**, tüneti súlyosságra gyakorolt **hatásának**, valamint az érintettek hasonló technológiák használatával kapcsolatos **attitűdjének** vizsgálata is volt.

- Az mResist projekt célja egy klinikusokból és kutatókból álló team által a korábbi kutatások eredményein és klinikai tapasztalatokon alapuló szakmai állásfoglalás alapján egy komplex ellátási forma kialakítása volt. A megvalósításához számos informatikai fejlesztésre, adatbázisok létrehozására és üzemeltetésére, így a technikai partnerekkel való szoros együtműködésre volt szükség.
- A páciensek fiziológiai paramétereit **okosórában** található **szenzorok** regisztrálják, mely adatokat az eszközök közötti **bluetooth-** és az okostelefon **internetkapcsolatán** keresztül egy **központi adatbázisba** továbbítja a rendszer.

Példák - mResist

Az intervenciót megelőző időszakban meghatározott alapvonalai értékek és az attól való eltérés alapján egy **prediktív modell** előre kidolgozott szempontja szerint kaphatnak visszajelzést okostelefonjukra a résztvevők.

A mobiltelefonra telepíthető **alkalmazás** segítségével állapotukra vonatkozó rövid **kérdésekre válaszolhatnak**, betegségükkel kapcsolatos **információkat olvashatnak**, a tünetek kontrolljára, egészséges **életmódra, fizikai aktivitásra** és a terápiával való **együttműködésre** vonatkozó **üzeneteket** kaphatnak. Az alkalmazás részét képező **naptár funkció** használatával a klinikussal egyeztetett időpontokat követhetik.

Összességében az eszközök használata a tanulási időszakot leszámítva (kezdetben energia- és időbefektetést igényel) a páciens állapotának gyorsabb, objektívebb és így hatékonyabb követését teszi lehetővé.

Példák - The Joint Action

The Joint Action on Mental Health and Well-being has received funding from the European Union in the framework of the Public Health Programme.

Magyaroszági illetőség, Dr. Purebl György

➤ A program céljai:

- A **depressziós** személyek minél nagyobb hányada minél **szélesebb** körű segítséget kapjon,
- **öngyilkosságok** számának **csökkentése** a társadalmi tőkeképzés a civil és professzionális szervezetek együttműködésének javításával:
 - Helyi igényeken alapuló **helyi hálózatok** építése,
 - folyamatos **továbbképzések**,
 - folyamatos **médiaajelenlét**,
 - a depresszió **destigmatizációja**.

Példák - The Joint Action

- Az **e-health technológia** előnyei:
 - felhasználó-barátság,
 - technikai háttér és biztonság,
 - hatékonyság, transzparencia,
 - kombinálhatóság/kevert beavatkozások.

Referenciák

1. American Telemedicine Association
2. Telemedicine – Centers for Medicare and Medicaid Services
3. National Center for Telehealth and Technology (Department of Defense)
4. APA Telepsychiatry Toolkit
5. Deslich, S, et al. Telepsychiatry in the 21st Century: Transforming Healthcare with Technology. Perspective in Health Information Management. Summer 2013.
6. Hilty DM, et al. The Effectiveness of Telemental Health: A 2013 Review. Telemedicineand e-Health. June 2013, Vol 19, No.6, pages 444-454.
7. Beck M. How Telemedicine is Transforming Health Care. The Wall Street Journal. June 26, 2016
8. Reviewer: Jay H. Shore, M.D., M.P.H. Associate Professor, University of Colorado Anschutz Medical Campus, Chair, APA Committee on Telepsychiatry, January, 2017

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE